

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till gödselmedelslag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Avsikten med denna proposition är att närma gödselmedelslagen, som gavs 1986, till Europeiska gemenskapernas (EG) gödselmedelsdirektiv i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). I avtalet har Finland med ett undantag som gäller kadmium i gödselmedel förbundet sig att harmonisera gödselmedelslagstiftningen. Harmoniseringen förutsätter förutom reglering som gäller gödselmedel även ändringar av teknisk natur i de stadganden som gäller lagens övriga gödselmedel, dvs. jordförbättringsmedel, gödselvattningsmedel, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat, samt ändringar av de stadganden som gäller tillsyn, påföljder och uppbörd av kontrollavgifter. Propositionen innehåller ett förslag till totalreform av lagen.

I den föreslagna lagen stadgas, liksom även för närvarande, bl.a. om de krav som uppställs på kvaliteten på gödselmedel och på märkning av dessa. Vid marknadsföringen av gödselmedel tas i bruk en förteckning över gödselmedel som innehåller en förteckning över de olika typerna av gödselmedel samt detaljerade krav på kvalitet och märkning rörande dem. Endast i förteckningen nämnda gödselmedel får marknadsföras.

Beträffande tillsynen föreslås väsentliga ändringar i stadgandena om införsel av gödselmedel. Enligt förslaget slopas de regelbundna kontrollerna vid införsel och i stället kontrolleras gödselmedel vid gränsen närmast genom stickprov och utan att införseln stoppas. Det föreslås vidare att lagens stadganden om tillsynsmyndigheter och deras befogenheter preciseras och att antalet övervakningsmetoder utökas. Näringsidkarna skall anmäla sin verksamhet till tillsynsmyndigheten och dessutom skall de för tillsynen upprätthålla ett register över sin verksamhet. Som tillsynsmyndighet fungerar fortfarande jordbruksstyrelsen, dvs. i praktiken statens lantbrukskemiska anstalt.

Det föreslås dessutom att lagens påföljdssystem förenklas och att stadgandena om bemyndigande preciseras. Avsikten är att stadganden på lägre nivå än lag härefter i stället för genom förordning närmast skall utfärdas genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Samtidigt föreslås att vissa mycket detaljerade stadganden, som för närvarande ingår i lagen, i fråga om alla gödselmedel överförs till bestämmelser på lägre nivå.

Lagen avses träda i kraft samtidigt som EES-avtalet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sivu		Sivu
ALLMÄN MOTIVERING	3	3. Propositionens verkningar	7
1. Nuläget	3	3.1. Ekonomiska och organisatoriska verkningar	7
1.1. Bakgrund	3	3.2. Miljöverkningar	8
1.1.1. Produktion av och handel med gödselmedel	3	4. Ärendets beredning	8
1.1.2. Produktion av och handel med övriga gödselmedel	3	5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	8
1.2. Lagstiftning och praxis	3	5.1. Samband med andra propositioner	8
1.2.1. Gödselmedelslagen	3	5.2. Samband med internationella fördrag och förpliktelser	8
1.2.2. Praxis	4	DETALJMOTIVERING	10
1.2.3. Övrig lagstiftning	4	Lagförslaget	10
1.3. Internationell utveckling och utländsk lagstiftning	4	2. Närmare bestämmelser	19
1.3.1. EES-avtalet	4	3. Ikraftträdande	19
1.3.2. Vissa EG-länder	4	LAGTEXTEN	20
1.3.3. Sverige och Norge	6		
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen ..	6		
2.1. Mål och medel	6		
2.2. Centrala förslag	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Bakgrund

1.1.1. Produktion av och handel med gödselmedel

Gödselmedel indelas i organiska gödselmedel och oorganiska gödselmedel. Gödselmedel används i huvudsak vid yrkesmässig växtproduktion för att främja växternas tillväxt och för att förbättra skördens kvalitet. Det finns ca 40 gödselmedelsproducenter varav en har en dominerande ställning på gödselmedelsmarknaden. Huvudparten av gödselmedlen säljs via handelns centralaffärer.

Användningen av gödselmedel har nära anknytning till de förändringar som äger rum inom lantbruket. Den minskande växtodlingen reducerar användningen av gödselmedel i uppskattningsvis samma proportion som odlingsarealen minskar. Försäljningen av gödselmedel i hemlandet har under de senaste åren minskat snabbt och försäljningsprognosen är fortfarande sjunkande. På detta har till sin del även inverkat den accis på gödselmedel som innehåller kväve eller fosfor samt övriga acciser som 1990 uppbars till ett belopp av sammanlagt 136 milj. mk och 1991 till ett belopp av sammanlagt 327 milj. mk.

År 1990 såldes i Finland ca 1 200 milj. kg och år 1991 ca 900 milj. kg gödselmedel. Försäljningsmängderna omfattar alla i Finland sålda gödselmedel, inklusive importen från utlandet. År 1990 exporterades ca 408 milj. kg och år 1991 ca 450 milj. kg gödselmedel.

År 1991 användes 90 % av det gödselmedel som såldes vid åkerodling, 6 % vid trädgårdsodling och 1 % vid skogsodling. Försäljningens skattefria värde uppgick till sammanlagt ca 1 100 milj. mk. Sammanlagt importerades ca 20 000 ton gödselmedel, alltså var största delen av det gödselmedel som såldes i Finland inhemskt. Mest importerades råämnen för gödselmedel, sammanlagt ca 670 milj. kg.

1.1.2. Produktion av och handel med övriga gödselmedel

Med övriga gödselmedel avses jordförbät-

ringsmedel, gödslat växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat. Kalkningsämnen och jordförbättringstorf är de viktigaste jordförbättringsmedlen samt odlingsstorf och mylla de viktigaste växtunderlagen. Dessa gödselmedel används som växtunderlag för växter eller för ändring av växtunderlagets fysikaliska, kemiska eller biologiska tillstånd så att det främjar växternas tillväxt. Yrkesodlarna är de mest betydande användarna. Förutom genom centralaffärer säljs dessa gödselmedel även i viss grad direkt, närmast till odlare, kommuner och församlingar.

De jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat som säljs i Finland tillverkas i huvudsak i Finland, medan importen är mycket liten. Av jordförbättringsmedlen såldes år 1991 sammanlagt ca 945 milj. kg kalkningsämnen och ca 800 000 m³ gödslat växtunderlag, försäljningsvärdet uppgick till sammanlagt ca 600 milj. mk. Tillverkningen är koncentrerad till några större företag, men det finns även några små producenter på marknaden.

1.2. Lagstiftning och praxis

1.2.1. Gödselmedelslagen

Stadgandena om tillverkning, marknadsföring och införsel av gödselmedel samt om tillsyn över dessa ingår i gödselmedelslagen (377/86) som gavs 1986. Lagens centrala stadganden gäller de allmänna kvalitetskraven för gödselmedel, som t.ex. oskadlighet och homogenitet, samt de uppgifter som skall lämnas köparen i garantibeviset och anteckningsätt. I lagen stadgas dessutom om de krav som ställs på tillverknings- och förvaringslokaliteter för gödselmedel samt förbjuds vilseledande marknadsföring av fabriken. Genom bestämmelser på lägre nivå kan dessutom s.k. särskilda kvalitetskrav uppställas för gödselmedel. Sådana har för närvarande uppställts i fråga om det kadmium och selen som ingår i fabriken samt i fråga om ammoniumnitratgödselmedels detonationssäkerhet. Med stöd av lagen har givits en gödselmedelsförordning (383/86) samt jord- och skogsbruksministeriets beslut om kvalitetsfordringar beträffande vissa gödselmedelspreparat (384/86).

Lagen gäller införsel av, handel med samt tillverkning för försäljning av gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödlat växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat. Dessutom gäller lagen även överlåtelse av sådana biprodukter av industri-, produktions- eller andra anläggningars verksamhet som kan användas som gödsel- eller jordförbättringsmedel även då överlåtelsen sker utan vederlag.

Enligt lagen är importör eller tillverkare av gödselmedel och överlåtare av biprodukt till gödselmedel skyldiga att på förhand meddela tillsynsmyndigheten om sin verksamhet samt att för tillsynen föra bok över sin verksamhet. Som tillsynsmyndigheter fungerar jordbruksstyrelsen och statens lantbrukskemiska anstalt, som organisatoriskt sett för närvarande är en kontrollanstalt som fungerar som en del av jordbruksstyrelsen. Enligt gödselmedelslagen skall varje parti gödselmedel som införs till landet i regel kontrolleras i samband med införseln. Tillsynsmyndigheterna har bland annat rätt att förbjuda sådan försäljning av varor som strider mot stadganden eller bestämmelser. Brott mot lagen och mot stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den är straffbart. I lagens stadganden om skadestånd ingår dessutom principen om s.k. objektivt ansvar, vilket innebär att försäljaren förutom skada som orsakats uppsåtligt eller av vårdslöshet även skall ersätta köparen för skada som orsakats oberoende av vårdslöshet. För kontroll och provtagning med stöd av lagen samt för undersökning av prov som tagits med stöd av lagen uppbärs kontrollavgifter vars belopp fastställts enligt principerna i lagen om grunderna för avgifter till staten (980/73).

Till 10 § gödselmedelslagen har genom en lag av den 5 juni 1992 (493/92) fogats ett stadgande om bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om utförande av kontroll och granskning som avses i lagen samt om tagande, insändande och undersökning av prov. Föreskrifterna meddelas av jord- och skogsbruksministeriet. Lagen trädde i kraft den 1 augusti 1992. Ändringen anknyter till EES-avtalets ikraftträdande och ett stadgande som motsvarar det ingår i 13 § 2 mom. i detta lagförslag.

1.2.2. Praxis

Tillsynen över att gödselmedelslagen följs

har för närvarande i huvudsak inriktats på till landet införda gödselmedel samt på inhemska oorganiska gödselmedel. Vid företag som tillverkar andra än oorganiska gödselmedel har t.ex. ordinarie kontrollörer inte tillsatts.

1.2.3. Övrig lagstiftning

Konsumentskyddslagen (38/78) och därtill anknyttande lagstiftning gäller handel med gödselmedel då en privat konsument köper produkter av en näringsidkare. Övrig handel faller inom köplagens (355/87) tillämpningsområde. Produktansvarslagen (694/90) gäller i princip även gödselmedel, men den kan tillämpas endast då produkten har orsakat skada på en person eller på egendom som vid tiden för skadan brukade användas huvudsakligen för enskilt ändamål därför, att produkten inte varit tillräckligt säker. Ersättningskyldigheten enligt lagen täcker däremot inte skador som förorsakas av egendom som används inom näringsverksamhet, t.ex. inom ett lantbruksföretag. Även skadeståndslagen (412/74) kan i princip tillämpas på skador som förorsakas av gödselmedel. Alla ovan nämnda lagar är universallagar, i förhållande till vilka gödselmedelslagen tillämpas som en kompletterande speciallag om produktkvalitet, märkning av produkter och skadestånd.

1.3. Internationell utveckling och utländsk lagstiftning

1.3.1. EES-avtalet

Finland och de övriga länderna som hör till Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) har i EES-avtalet förbundit sig att anpassa sin lagstiftning om gödselmedel till Europeiska gemenskapernas (EG) lagstiftning om gödselmedel. Avtalet innehåller fyra EG-direktiv om gödselmedel jämte ändringar. EFTA-länderna har förbundit sig att omfatta dessa direktiv i sin lagstiftning förutom för det undantag som gäller kadmium som ingår i gödselmedel. För EES-avtalet och EG:s gödselmedeldirektiv redogörs närmare nedan i punkt 5.2.

1.3.2. Vissa EG-länder

I EG-länderna har marknadsföringen och

kvalitetskontrollen av gödselmedel arrangerats enligt EG:s gällande direktiv om gödselmedel. Systemet grundar sig på en förteckning över gödselmedel som får förses med beteckningen "EEG-gödselmedel" (EEG-gödselmedel). Systemet gäller fasta och flytande oorganiska gödselmedel. Förutom dessa gödselmedel ingår i EG-ländernas förteckningar över gödselmedel även andra, närmast organiska gödselmedel eller oorganiska gödselmedel som marknadsförs i hemlandet. I de flesta länderna regleras förutom gödselmedlen även marknadsföring av andra gödselmedel och kvaliteten på dessa, fastän EG:s direktiv inte tills vidare gäller dessa produkter. I det följande granskas vissa EG-länders system, närmast vad gäller anordnande av tillsyn och finansiering. EG:s direktiv förutsätter att en tillräcklig tillsyn anordnas men låter medlemsländerna själva besluta om tillsynsmedlen i detalj.

I *Danmark* har tillsynen över gödselmedel anordnats enligt av EG omfattade principer närmast i form av marknadsövervakning. Det finns inga stadganden om särskild kontroll vid införsel. Tillverkaren anses ansvarig för produktens kvalitet. För täckande av kostnaderna för tillsynen uppbärs av tillverkarna och importörerna i efterskott en årlig avgift på basis av tillverknings- och importmängderna samt övervakningskostnaderna, som t.ex. på basis av utförda kontroller och analyser. Avgiften uppdelas i en grundavgift för den enskilda produkten samt en avgift som fastställs på basis av mängd och gödselmedelstyp, till vilken fogas omsättningsskatt. För tillsynen upprätthålls ett register över tillverkare och importörer.

Även i *Holland* gäller tillsynen över gödselmedel närmast marknadsövervakning, tullen kan även ta prover vid gränsen. Importören betalar de kostnader som förorsakas av tillsyn i samband med införsel. Avsikten är att den offentliga tillsynen skall minskas i den takt som tillverkarna av gödselmedel certifierar sina produktionssystem, men offentlig tillsyn torde dock i någon mån behövas även i framtiden. Organisatoriskt sett är övervaknings- och granskningsfunktionerna åtskilda.

I *Belgien* godkänns importörer och tillverkare av gödselmedel av jordbruksministeriet. Före godkännandet kontrolleras kvaliteten på produkterna i fråga. Alla gödselmedel är i princip underställda samma övervakning som EEG-gödselmedlen som kontrolleras genom stickprov. Ifall förpackningskraven för EEG-

gödselmedlen på marknaden inte uppfyller de krav som uppställts för dem, kan marknadsföringen av dem indras för 30 dagar för att åtgärda felet. Importerade partier indras däremot sällan för kvalitetskontroll, utom då det finns skäl att anta att vederbörande tillverkarens produkter inte uppfyller de krav som uppställts. Av skadliga ämnen analyseras närmast tungmetaller och giftiga ämnen. Detta gäller framför allt organiska jordförbättringsmedel. I fråga om organisation har tillsynen koncentrerats till en kontrollcentral som fungerar som en del av jordbruksministeriet och som utför officiell kvalitetsövervakning av gödselmedel, jordförbättringsmedel, fodermedel, bekämpningsmedel och frön. I inrättningens tjänst finns officiella provtagare och till inrättningen hör även tre analyslaboratorier. Alla kostnader för tillsynen betalas av ministeriet som får medel för detta genom statsbudgeten.

Även i *Storbritannien* förs en förteckning för anordnande av tillsynen samt för beaktande av hälso- och säkerhetssynpunkter. Tillsynen består i huvudsak av marknadsövervakning, varvid proverna närmast tas vid försäljningsstäl-lena, men även vid fabriker som tillverkar gödselmedel. Importpartier kan stoppas för högst två timmar för provtagning. Övervakningen inriktar sig närmast på kontroll av skadliga och förbjudna ämnen. Som tillsynsmyndigheter fungerar lokala myndigheter på egen bekostnad.

I *Tyskland* övervakar de olika förbundsstaternas myndigheter att lagstiftningen om gödselmedel följs. De officiella proverna tas i handelns olika led av de gödselmedel som finns på marknaden och bara sällan i samband med tillverkningen. Särskild övervakning av inhemsk produktion eller övervakning vid gränsen finns inte. Gödselmedel som finns i förteckningen över gödselmedel kan marknadsföras utan särskilt godkännande eller särskild registrering. EEG-gödselmedlen analyseras enligt analysmetoderna i EG:s direktiv och i forskningsinstitut som konstaterats vara kompetenta. För övriga gödselmedel används det tyska lantbrukets forsknings- och kontrollanstalters egna metoder. För andra gödselmedel än gödselmedel behöver man endast meddela typbenämning, som t.ex. stallgödsel, torv eller växtunderlag. Förbundsrepublikerna betalar kostnaderna för tillsynen oberoende av gödselmedlets ursprung.

1.3.3. Sverige och Norge

I Sverige finns för närvarande ingen lagstiftning om gödselmedel eller något officiellt tillsynssystem.

I Norge krävs det tillstånd för import och tillverkning av gödselmedel. Som tillsynsmyndighet fungerar Statens tillsynsinstitutioner i landbruket (STIL). Importörer och tillverkare registreras. Systemet är det samma för både inhemska och utländska företag. Införseln till landet övervakas noggrant och produkterna bör vara försedda med tillstånd till införsel. Om tillstånd saknas hålls fabrikatpartierna kvar under tullens övervakning, likaså i samband med provtagning. De prov som tas i samband med införsel undersöks vid lantbrukets analyscenter (Landbrukets analysesenter), som i Finland närmast motsvaras av Viljavuuspalvelu Oy. Prov av den inhemska produktionen tas vid tillverkningsställena eller från marknaden och dessa prov undersöks i STIL:s laboratorium. Kostnaderna för tillsynen täcks genom kontrollavgifter, som uppbärs av importörerna och tillverkarna. Dessa får även ta del av analysresultaten.

Både Sverige och Norge har liksom Finland i EES-avtalet förbundit sig att omfatta EG:s direktiv om gödselmedel i sin lagstiftning. Deras lagstiftning kommer därför att ändras i samband med att EES-avtalet träder i kraft.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål och medel

Målet för denna proposition är att anpassa Finlands lagstiftning om gödselmedel till EG:s direktiv om gödselmedel. Harmoniseringen förutsätter att grunderna för regleringen rörande gödselmedel ändras samt dessutom att stadgandena om tillsyn, påföljder och uppbörd av avgifter ändras. Det föreslås att lagstiftningens uppbyggnad och författningsnivån ändras till vissa delar i samband med ändringarna. Detta innebär vissa ändringar av teknisk natur även i lagens stadganden om övriga gödselmedel.

2.2. Centrala förslag

Enligt propositionen stadgas i lagen, liksom

även för närvarande, bl.a. om de krav som uppställs för gödselmedelens kvalitet och på märkningar på gödselmedel. Vid marknadsföringen av gödselmedel tas en förteckning över gödselmedel som publiceras av jord- och skogsbruksministeriet i bruk. Förteckningen omfattar olika gödseltyper samt detaljerade kvalitets- och märkningskrav för dem. Endast i förteckningen nämnda gödselmedel kan i fortsättningen marknadsföras. Avsikten är att i förteckningen tas in de i EG:s förteckning över gödselmedel nämnda EEG-gödselmedlen samt dessutom andra gödselmedel som uppfyller de förutsättningar som stadgas i den nu omtalade lagen. Sådana är bl.a. organiska gödselmedel samt många oorganiska gödselmedel som för närvarande marknadsförs i Finland. För gödselmedel kunde även fortsättningsvis uppställas så kallade särskilda kvalitetskrav, som t.ex. ett krav angående den högsta tillåtna halten kadmium. Däremot kommer de så kallade allmänna kvalitetskraven, som ingår i nuvarande lag, till övervägande vad gäller gödselmedel endast då gödselmedel intas i förteckningen, vilket för EEG-gödselmedel i praktiken sker enligt förfarandet i EG:s direktiv då direktivets förteckning ändras eller kompletteras. Ammoniumnitratgödselmedel som innehåller över 28 viktprocent kväve skall dessutom uppfylla de särskilda krav som uppställs för dem.

Köparen ges skriftliga uppgifter angående produkten i dess varudeklaration. Bestämmelserna om uppgifter och märkningssätt ingår i huvudsak i förteckningen över gödselmedel och i andra bestämmelser på lägre nivå.

Det föreslås att väsentliga ändringar vad gäller tillsynen görs i de stadganden som gäller införsel av gödselmedel. Enligt förslaget slopas de regelbundna kontrollerna av varor som införs till landet och i stället för dem kontrolleras gödselmedel vid gränsen närmast genom stickprov enligt en av tillsynsmyndigheten uppgjord övervakningsplan. Fabrikaten stoppas inte längre i tullen vid granskningen, utan gödselmedel kan efter eventuell provtagning fritt föras in i landet. Ammoniumnitratgödselmedel som innehåller över 28 viktprocent kväve skall dock alltid uppfylla de särskilda krav som uppställts för dem innan tullen kan överlåta dem åt importören. Vid övervakningen av införseln följs således i princip samma system som vid den övervakning av marknadsföring och tillverkning som anordnas med stöd av lagen. Ändringen är motiverad

även för andra gödselmedel än EEG-gödselmedel och gödselafabrikat, eftersom övervakningen av gödselafabrikat på grund av de ändringar som EES-avtalet förutsätter måste omorganiseras i sin helhet.

I tillsynsstadgandena föreslås dessutom vissa preciseringar av stadgandena om tillsynsmyndigheter och deras befogenheter. Samtidigt ökas myndigheternas övervakningsmöjligheter. Ändamålsenliga övervakningsmöjligheter behövs då övervakningen flyttar från förhandsövervakning till marknadsövervakning i efterhand. Enligt förslaget skall en näringsidkare som bedriver sådan verksamhet som avses i lagen anmäla sin verksamhet till tillsynsmyndigheterna. Dessutom skall han för tillsynen upprätthålla ett skriftligt register över sin verksamhet. Jordbruksstyrelsen, dvs. i praktiken statens lantbrukskemiska anstalt, fungerar fortfarande som tillsynsmyndighet.

Förutom övervakningsmetoder kräver en ändring av tillsynssystemet ett tillräckligt påföljdssystem. Det föreslås att i lagen, på samma sätt som i nuvarande lag, stadgas om de straff- och förverkandepåföljder som följer av brott mot stadgandena och bestämmelserna samt om skadeståndsskyldighet enligt den s.k. principen om objektivt ansvar, enligt vilken försäljaren förutom för skada som förorsakats uppsåtligt eller av vårdslöshet även oberoende av vårdslöshet är skyldig att ersätta en uppkommen skada. Samtidigt föreslås att straffbestämmelserna förenklas.

Lagens stadganden om bemyndigande är för närvarande bristfälliga med tanke på EES-avtalets ikraftträdande. Det föreslås att stadgandena revideras och preciseras.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska och organisatoriska verkningar

Omfattandet av EG:s direktiv i Finland förutsätter en ändring av systemet för övervakning av gödselafabrikat. Övervakningen av tillverkningen bibehålls åtminstone till en början, fastän tillverkarens ansvar vid den första övervakningen av produkterna betonas både i fråga om inhemska och utländska produkter. Man skall dock alltid genom offentlig tillsyn i tillräcklig utsträckning försäkra sig även om tillverkningens ändamålsenlighet. Man övergår

från övervakning av införseln till övervakning av varor som finns på marknaden. Denna övervakning inriktar sig närmast på produkter som är till salu och produkter som utbjuds till salu.

Ändringen av tillsynssystemet förutsätter även att grunderna för systemet för uppbörd av avgifter revideras. Avsikten är att i stället för nuvarande prestationsbaserade system uppbära kostnaderna för genomförande av tillsynen enligt lagstiftningen av tillverkarna och importörerna av gödselafabrikat i form av avgifter som uppbärs två gånger per år. Avgifterna fastställs för varje produktgrupp särskilt på basis av tillverknings- och importmängderna och de uppbärs i praktiken i april och oktober varje år. Genomförandet av tillsynen betyder tagande och undersökning av prov. De kostnader som föranleds av tillsynens planering och systemets upprätthållande skall falla på statens ansvar. Systemet förutsätter att kontroll- och tillsynsfunktionerna hålls åtskilda då de totala kostnaderna för gödselmedeltillsynen uträknas.

År 1991 utgjorde genomförandet av tillsynen, dvs. tagandet och undersökningen av prov, ca 80 % av statens lantbrukskemiska anstalts totala kostnader för gödselmedeltillsyn. De totala kostnader uppgick till ca 1,8 milj. mk. Avgifterna enligt det nuvarande prestationsbaserade uppbördssystemet har årligen täckt ca 45 % av totalkostnaderna. Ändringen av uppbördssystemet utökar således i någon mån de avgifter som uppbärs till staten. Man skulle i alla fall även inom nuvarande prestationsbaserade system ha varit tvungen att höja avgifterna, eftersom de blivit betydligt efter självkostnadspriset.

Jordbruksstyrelsen, i praktiken statens lantbrukskemiska anstalt, fungerar fortfarande organisatoriskt sett som tillsynsmyndighet. Kontroll- och de övriga tillsynsfunktionerna inom anstalten uppdelas i olika verksamhetsenheter. Även principerna för systemet med edsvurna kontrollörer och provtagare bibehålls. Avsikten är dock att personal inom landsbygdsdistrikten i fortsättningen skall användas som kontrollörer och provtagare i en allt högre grad samt efter möjlighet även förmånligare köpta tjänster.

De ändrade tillsynsuppgifterna kan vad gäller statens lantbrukskemiska anstalt och av den befullmäktigade kontrollörer och provtagare med hjälp av omfördelning och personalutbild-

ning skötas med nuvarande resurser. Inte heller planerna om användande av landsbygdsdistriktens personal i tillsynsuppgifter innebär någon ökning av distriktens personal, utan uppgifter överförs till dem endast i den utsträckning som det finns resurser.

Avsikten är att anstaltens verksamhet samt tillsyns- och avgiftssystemet skall vidareutvecklas med beaktande av de principer som 1991 års kommitté för teknisk kontroll har framlagt den 14 september 1992.

3.2. Miljöverkningar

Ett viktigt mål för lagstiftningen om gödselmedel är att genom kvalitetskrav för gödsel-fabrikat och genom övervakning av gödsel-fabrikat minska de skador som föranleds miljön och näringskedjan av användningen av gödselmedel. De mest betydande av dessa skador är ackumuleringen av tungmetaller i naturen, vilket man försöker hindra bl.a. genom stadganden om den högsta tillåtna halten kadmium som får ingå i gödsel-fabrikat. Av denna orsak har även i EES-avtalet överenskommit om ett undantag gällande kadmium, enligt vilket EF-TA-länderna till dessa delar då avtalet träder i kraft får bibehålla sina gällande stadganden.

4. Ärendets beredning

Lagförslaget har beretts av en arbetsgrupp vid jord- och skogsbruksministeriet. Förutom ministeriet har även statens lantbrukskemiska anstalt vid jordbruksstyrelsen samt gödsel-industrin och lantbruksproducenterna varit representerade i arbetsgruppen. I beredningsskedet hörde gruppen en representant för tullstyrelsen. Justitieministeriet, finansministeriet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet, konkurrensverket, tullstyrelsen, jordbruksstyrelsen, vatten- och miljöstyrelsen, lantbrukets forskningscentral, Helsingfors universitet, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Maa-seutukeskusten Liitto, Kemira Oy och Kalki-tusyhdistys har avgivit sina utlåtanden om det utkast som gruppen utarbetat. Beredningen av förslaget har fortsatt i arbetsgruppen på basis av utlåtandena.

Konkurrensverket ansåg att den tekniska kontrollverksamheten och även i allmänhet den lagstiftning som anknyter till detta förorsakar

betydande begränsningar av konkurrensen. Konkurrensverket fäste även uppmärksamhet vid att den föreslagna regleringen var så detaljerad, bl.a. ibrukttagandet av förteckningen över gödselmedel, samt vid anordnandet av tillsynen. Eftersom det i propositionen dock är fråga om bringande i kraft av förpliktelser som föranleds av EES-avtalet, dvs. harmonisering av EG:s och Finlands lagstiftning, har propositionen inte ändrats med anledning av utlåtandet. Lagförslagets stadganden om påföljds-systemet och motiveringarna till dem har ändrats med anledning av de påpekanden som gjorts framför allt i justitieministeriets utlåtande. Regleringen av tillsynsavgifterna har reviderats på författningsnivå på grund av de anmärkningar som framförts av finansministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Samband med andra propositioner

Inom jordbruksförvaltningen pågår en omfattande omorganisering som skall träda i kraft vid ingången av 1993. En regeringsproposition rörande omorganiseringen avläts till riksdagen den 25 september 1992 (RP 191/92 rd.). I samband med ändringen avvecklas jordbruksstyrelsen och dess uppgifter överförs i huvudsak till jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet underställda inrättningar. Man har planerat att koncentrera granskningsverksamheten till två kontrollcentraler, av vilka den ena även skall handha statens lantbrukskemiska anstalts nuvarande funktioner, bl.a. övervakning och granskning av gödsel-fabrikat. Om organisationsreformen genomförs samtidigt som eller före lagförslaget i fråga träder i kraft borde tillsynsmyndigheten i lagförslagets stadganden ändras från jordbruksstyrelsen till vederbörande nya tillsynsmyndighet.

5.2. Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Propositionen anknyter till EES-avtalets ikraftträdande. Regeringens proposition angående avtalet har avlåtits till riksdagen den 12 juni 1992 (RP 95/1992 rd.). I avtalet ingår fyra

EG:s direktiv om gödselmedel inklusive ändringar (76/116/EEG, 77/535/EEG, 80/876/EEG och 87/94/EEG). Direktiven gäller tillnärmning av medlemsstaternas lagar om gödselmedel, lagar om provtagnings- och analysmetoder för gödselmedel samt bestämmelse rörande enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt och förfaranden för kontroll av egenskaper, gränsvärden och detonationssäkerhet för enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

Rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om gödselmedel (76/116/EEG) och ändringarna av direktivet gäller marknadsföring av och kvalitetskontroll av gödselmedel. Direktivet syftar till att harmonisera reglerna för kvalitet och märkning och därigenom främja fri handel med gödselmedel inom gemenskapens område. Direktivet gäller oorganiska gödselmedel i såväl fast som flytande form och det innehåller en förteckning över gödselmedel som får förses med beteckningen "EEG-gödselmedel". Gödselmedlen har i förteckningen antecknats med typnamn och med beskrivning av tillverkningsmetoderna och de centrala beståndsdelarna. Därutöver finns det bestämmelser om minimimängderna näringsämnen och hur dessa skall anges. EEG-gödselmedel skall fritt kunna marknadsföras i medlemsstaterna.

Finlands gödselmedelslag måste på grund av direktivet ändras bl.a. med avseende på bestämmelserna om gödselmedlens kvalitet, märkning och marknadsföring (förslagens 4—7 §§). Även tillsynssystemet måste ändras. Avsikten är dock att direktivet till största delen skall genomföras genom bestämmelser av lägre ordning som utfärdas med stöd av gödselmedelslagen.

Enligt EES-avtalet får Finland och de övriga EFTA-staterna med avseende på kadmium begränsa marknadsföringen av gödselmedel i enlighet med sina gällande krav vid tidpunkten för avtalets ikraftträdande. I Finland får gödselmedel som innehåller fosfor för närvarande innehålla högst 100 mg kadmium per fosforkilo (Jord- och skogsbruksministeriets beslut om kvalitetsfordringar beträffande vissa gödselmedelspreparat, 384/86).

Kommissionens direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om provtagnings- och analysmetoder för gödselmedel (77/535/EEG) och ändringarna av direktivet innehåller bestämmelser om de provtagnings- och analysmetoder som används vid den officiella övervak-

ningen av EEG-gödselmedel. Direktivets bestämmelser avviker från de metoder som för tillfället tillämpas hos oss och som grundar sig på de instruktioner som statens lantbrukskemiska anstalt har utfärdat. För att direktivet skall kunna träda i kraft i Finland förutsätts ett ändamålsenligt stadgande om bemyndigande i gödselmedelslagen. Ett dylikt bemyndigande finns redan i gällande gödselmedelslag och ett bemyndigande med samma innehåll ingår i lagförslagens 13 § 2 mom.

Rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt (80/876/EEG) gäller enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt. Direktivet syftar till att genom en harmonisering av bestämmelserna främja den fria handeln med dylika gödselmedel inom gemenskapens område samt till att garantera att dylika medel är ofarliga med avseende på människors trygghet och hälsa samt till arbetarskyddet. Enligt direktivet förutsätter beteckningen "EEG-gödselmedel" på ett gödselmedel, som innehåller över 28 viktprocent kväve, att medlet uppfyller de krav som uppställs i bilaga I till direktivet. Medlemsstaterna kan dock temporärt förhindra marknadsföring av dylika gödselmedel med hänsyn till allmänhetens säkerhet och även annars i undantagsfall. Medlemsstaterna kan dessutom kräva tilläggskontroll för dylika gödselmedel. Med detta avses detonationssäkerhetstester. Direktivet innehåller också vissa bestämmelser om förpackning, transport och lagring av ammoniumnitratgödselmedel.

I Finland är totalkvävehalten i ammoniumnitratgödselmedel för närvarande begränsad till 28 %, varav högst 14 % får utgöras av nitratkväve. Dessutom skall under vissa förutsättningar tekniska kontrollcentralens utlåtande inhämtas i fråga om en del blandade gödselmedels brand- och detonationssäkerhet. Bestämmelser som skulle motsvara direktivets stadganden om uppvisande av ammoniumnitratgödselmedlets detonationsbenägenhet finns för närvarande inte i Finland. På lagnivå förutsätter direktivet ändamålsenliga stadganden om bemyndigande (5 § 1 och 2 mom. i förslaget).

Kommissionens direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om förfaranden för kontroll av egenskaper, gränsvärden och detonationssäkerhet för enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt (87/94/EEG)

och ändringarna av direktivet innehåller till ovan nämnda direktiv 80/876/EEG anknyttande bestämmelser om den högsta tillåtna kopparhalten i gödselmedel samt bestämmelser om mängden värmebehandlingar i samband med detonationssäkerhetstest (bilaga I till direkti-

vet) samt de officiella kontroll-, analys- och testmetoderna (bilaga II till direktivet). Direktivet förutsätter att till gödselmedelslagen fogas ändamålsenliga stadganden om bemyndigande (förslaget 5 § 2 mom.)

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. *Syfte.* Syftet med lagen är enligt förslaget att främja tillgången på trygga gödselmedel av hög kvalitet som är lämpliga för växtproduktion i Finland och att se till att tillräckliga uppgifter om gödselmedel lämnas dem som köper och använder produkterna. I enlighet med syftet borde gödselmedel på marknaden uppfylla vissa kvalitetskrav och vara lämpade för sitt användningsändamål. Gödselmedel får inte heller innehålla sådana mängder skadliga eller farliga ämnen eller organismer att användningen av dem kan förorsaka skada för människor, djur eller övrig natur. Man strävar särskilt att främja utbudet på gödselmedel som är trygga för miljön och näringskedjan.

Ur köparens synvinkel är det viktigt att han erhåller tillräckliga uppgifter t.ex. om de marknadsförda gödselmedelens sammansättning, egenskaper, hållbarhet, ålder samt användningsändamål och användningssätt. På så sätt kan han undvika ekonomiska förluster som förorsakas bl.a. av oändamålsenliga gödselmedel. Begreppet "de som köper och använder produkterna" skall med tanke på lagens syfte uppfattas vidsträckt, varvid bl.a. privatkonsumenter och odlare samt offentliga samfund och näringsidkare hör till dem som skall skyddas.

Lagen är till sin utgångspunkt tvingande: om gödselmedelens kvalitet och andra egenskaper eller om krav på märkning, förpackning eller andra krav som uppställs på dem får inte fritt överenskommas.

2 §. *Tillämpningsområde.* Lagen skall, liksom även för närvarande, tillämpas på gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspre-

parat i fråga om marknadsföring och import samt sådan tillverkning som sker för marknadsföring. Lagen skall dessutom tillämpas på överlåtelse av biprodukter som uppstår i samband med industri-, produktions- eller andra anläggningars verksamhet och som kan användas som gödselmedel eller jordförbättringsmedel, även i de fall då överlåtelsen sker utan vederlag. Förutom dessa biprodukter föreslås det även att biprodukter som kan användas som gödslade växtunderlag eller komposteringspreparat, vars användning som gödselmedel under de senaste åren ökat betydligt, intas i lagen. Utvidgandet av tillämpningsområdet även till överlåtelse av biprodukter utan vederlag är motiverat särskilt för övervakningen av de mycket varierande halterna av tungmetaller samt de hälsovådliga faktorer, t.ex. bakterier och mikroorganismer, som dessa produkter innehåller. Å andra sidan är det förnuftigt att sträva efter att utnyttja de biprodukter som är oskadliga och trygga för odlingsbruk.

Med marknadsföring avses i paragrafens 1 mom. utbud, försäljning och övrig marknadsföring, som t.ex. reklam och annan säljfrämjande verksamhet, av gödselmedel.

Utöver lagens tillämpningsområde lämnas i paragrafens 2 mom. 1 punkten samhällenas avloppsslam och slam från fastigheters slamavskiljare, vilka övervakas med stöd av vattenlagen, hälsovårdslagen och lagen om avfallshantering (264/61, 469/65 och 673/78). Dessa produkter lämnas dock utanför tillämpningsområdet endast då de som sådana används som gödselmedel. Om de i stället behandlas tekniskt eller används för tillverkning av produkter som säljs som gödselmedel omfattas de av lagen. Med teknisk behandling avses att gödselmedel t.ex. komposteras, torkas, mals, pelleteras, förpackas eller blandas med andra ämnen.

Lagen gäller enligt 2 mom. 2 punkten i paragrafen inte heller sådan naturlig gödsel och sådant jordförbättringsmedel som inte har behandlats tekniskt för försäljning. Dylika är t.ex. obehandlad gödsel samt mylla, torv och sand som inte förpackats för försäljning. Till tillämpningsområdet hör enligt momentets 3 punkt inte heller sådana importerade partier av jordförbättringsmedel och gödslat växtunderlag som väger mindre än 50 kilogram under förutsättning att de inte är avsedda för försäljning.

Enligt 2 mom. 4 punkten i paragrafen tillämpas lagen i huvudsak inte heller på export eller sådant transitogods som införs till landet. Ett undantag är dock exporten av EEG-gödselmedel, för vilken EG:s system förutsätter att övervakning anordnas. Med transitogods som införs till landet avses i stadgandet transport av gödselafabrikat från en stat till en annan via Finland utan att fabrikatet i något skede enligt tullstadgandena införs till Finland.

Motsvarande begränsningar av tillämpningsområdet ingår, förutom för de ändringar som gäller export av EEG-gödselmedel, för närvarande i gödselmedelsförordningen. Inte heller små partier gödselmedel eller gödselafabrikat som är avsedda för forskningsanstaltens försök kan dock längre lämnas utanför lagens tillämpningsområde, eftersom sådana produkter inte heller lämnats utanför EG-direktivens tillämpningsområde. Det har dessutom ansetts vara nödvändigt att av inhemska produktionsanläggningars obehandlade biprodukter i detta skede låta lagstiftningen omfatta även aska av trä och halm, träs barkdelar, avfall från sågindustrin och det slamkalk som uppstår som biprodukt inom sockerindustrin, eftersom användningen av dessa ämnen i praktiken visat sig kunna förorsaka skador. T.ex. är kadmiumhalten i den aska som uppstår som biprodukt inom träförädlingsindustrin i allmänhet hög på grund av att man för att förbättra förbränningen bränner stenkolk bland barkavfallet.

3 §. *Definitioner.* Det föreslås att lagförslagets viktigaste begrepp definieras i denna paragraf. Begreppen motsvarar, förutom definitionen för växtnäringssämnen, med små undantag definitionerna i gällande lag och de grundar sig på vederbörande fabrikats bruksändamål och egenskaper. Definitionen av EEG-gödselmedel är ny i lagen.

Gödselafabrikat definieras i paragrafens 1 punkt som ett allmänt begrepp med vilket avses

alla produkter som hör till lagens tillämpningsområde, dvs. gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat, komposteringspreparat och biprodukter som hör till lagens tillämpningsområde. Med *gödselmedel* avses enligt paragrafens 2 punkt ämnen och preparat som är avsedda att främja växters tillväxt eller att förbättra skördens kvalitet och vilkas verkan grundar sig på växtnäringssämnen eller på andra ämnen som är nyttiga för växter, människor eller djur.

I paragrafens 3 punkt definieras begreppet *EEG-gödselmedel*. Med EEG-gödselmedel avses gödselmedel som är märkta "EEG-gödselmedel" och som uppfyller de villkor gällande kvalitet, märkning, förpackning och övrigt som stadgats eller bestämts för dem i den föreslagna lagen eller med stöd av den. Dessa krav kommer i praktiken att fastställas enligt EG-direktiven. Gödselmedlen i fråga ingår i den förteckning över gödselmedel som finns i bilaga I till EG:s direktiv 76/116/EEG.

Syftet med användningen av *jordförbättringsmedel* definieras i paragrafens 4 punkt som förändrande av jordens eller växtunderlagets fysikaliska, kemiska eller biologiska tillstånd för främjande av växters tillväxt eller skördens kvalitet. Jordförbättringsmedlens verkan grundar sig, i motsats till gödselmedlens, i huvudsak på annat än de växtnäringssämnen de innehåller. De vanligaste jordförbättringsmedlen är kalkningsämnen och jordförbättringstörv.

Med *gödslat växtunderlag* avses enligt paragrafens 5 punkt tekniskt behandlade fasta eller flytande ämnen i vilka tillsatts gödselafabrikat och som används som underlag vid odling av växter. Med teknisk behandling avses i detta sammanhang bl.a. torkning, siktning och förpackning till färdiga försäljningsförpackningar. Gödslade växtunderlag är framför allt i handelsträdgårdar använd gödslad eller kalkad torv, dvs. så kallad odlingsstörv, samt humusprodukter (blommylla).

Syftet med användningen av *kvävebakteriepreparat* är enligt paragrafens 6 punkt tillförande av kvävebindande mikrober i frön eller i jordmänen och syftet med användningen av *komposteringspreparat* enligt punkt 7 främjande av nedbrytningen av kompost eller förbättrande av dess kvalitet. Komposteringspreparatets verkan grundar sig enligt definitionen på mikroorganismer eller växtnäringssämnen, varför lagen inte gäller biodynamiska preparat.

I punkt 8 i paragrafen föreslås att *växtnä-*

ringsämnen indelas enligt direktiv 76/116/EEG i huvudnäringssämnen, sekundära näringssämnen och spårämnen. Med huvudnäringssämnen avses kväve, fosfor och kalium, med sekundära näringssämnen kalcium, magnesium, natrium och svavel samt med spårämnen bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Definitionen avviker i någon mån från den indelning som nu används i Finland.

2 kap. Tillverkning, marknadsföring och import av gödselmedel

4 §. *Förteckning över gödselmedel.* Enligt denna paragraf tas en förteckning över gödselmedel i enlighet med direktiv 76/116/EEG i bruk i Finland. Enligt paragrafens 1 mom. är förteckningen uttömmande, dvs. endast i den nämnda gödselmedel får i fortsättningen importeras, marknadsföras och tillverkas för marknadsföring.

I förteckningen upptas enligt paragrafens 2 mom. de gödselmedel som ingår i bilaga I till direktiv 76/116/EEG, sådan denna bilaga lyder i EES-avtalet. Även de ändringar som görs i EG:s förteckning beaktas i fortsättningen under förutsättning att de godkänns som EES-bestämmelser enligt det förfarande som fastställts i EES-avtalet. EG:s förteckning innehåller en lista över de gödselmedel som får förses med beteckningen "EEG-gödselmedel" under förutsättning att de uppfyller de krav som uppställts för sådana gödselmedel i förteckningen och i EG:s gödselmedelsdirektiv i övrigt. Gödselmedlen har antecknats i förteckningen under typbenämning. Förteckningen innehåller både fasta och flytande oorganiska gödselmedel. Direktivet gäller däremot inte organiska gödselmedel.

Förutom EEG-gödselmedlen kan i Finlands förteckning över gödselmedel enligt förslaget godkännas även andra gödselmedel, förutsatt att de är lämpliga för sitt användningsändamål och inte innehåller skadliga mängder för människor, djur eller annan natur skadliga ämnen. Beslutet fattas av jord- och skogsbruksministeriet som kan foga gödselmedel till förteckningen på ansökan eller på eget initiativ. Det senare alternativet är motiverat t.ex. i övergångsskedet, då de vanligaste inhemska gödselmedlen som inte antecknats i EG:s förteckning över gödselmedel eller vars krav avviker från EG:s

krav kan antecknas i förteckningen utan särskild ansökan.

Föreskrifter om de uppgifter som skall lämnas i ansökan och om ansökningsförfarandet meddelas enligt paragrafens 3 mom. av jord- och skogsbruksministeriet. Ansökningsförfarandet gäller i praktiken endast inhemska gödselmedel, eftersom de gödselmedel som eventuellt fogas till EG:s förteckning över gödselmedel automatiskt även antecknas i Finlands förteckning över gödselmedel omedelbart då ändringen av EG:s direktiv på vederbörande sätt godkänts som en del av EES-avtalet.

5 §. *Kvalitetskrav.* Det föreslås att i denna paragraf stadgas om de kvalitetskrav som alla gödselmedel som marknadsförs, importeras eller som tillverkas för marknadsföring skall uppfylla. Avsikten är att kraven på EEG-gödselmedel skall följa kraven i direktiv 76/116/EEG, 80/876/EEG och 87/94/EEG. Av direktiven gäller det först nämnda alla gödselmedel som antecknats i EG:s förteckning över gödselmedel och de två senare ammoniumnitratgödselmedel som innehåller över 28 viktprocent kväve. För andra än EEG-gödselmedel kan kvalitetskraven avvika från direktiven även uppställas enligt jord- och skogsbruksministeriets prövning.

Enligt paragrafens 1 mom. skall de gödselmedel som omfattas av lagen i första hand uppfylla de detaljerade kvalitetskrav som uppställts för varje gödselmedelstyp särskilt. Dessa kvalitetskrav, som består av t.ex. tillverkningsmetod, centrala beståndsdelar samt maximioch minimimängden näringssämnen fastställs, liksom även inom EG, i allmänhet i förteckningen över gödselmedel. Föreskrifterna meddelas av jord- och skogsbruksministeriet. I Finlands gällande lagstiftning om gödselmedel ingår inte motsvarande krav, utan man har endast uppställt vissa kvalitetskrav av allmän karaktär.

Förutom de detaljerade kvalitetskraven kunde för gödselmedlen på nuvarande sätt även uppställas så kallade särskilda kvalitetskrav. Sådana är t.ex. kraven rörande det selen och det kadmium som ingår i gödselmedel. Enligt EES-avtalet kan dock sådana krav på EEG-gödselmedel som avviker från direktiven numera endast uppställas i fråga om kadmium.

Paragrafens 2 mom. gäller ytterligare krav för ammoniumnitratgödselmedel som innehåller över 28 viktprocent kväve. Dessa krav utgörs av vissa ytterligare krav och begräns-

ningar samt detonationssäkerhetsprov enligt direktiv 80/876/EEG och 87/94/EEG. Sådana krav kan enligt direktiv 80/876/EEG uppställas nationellt. Enligt förslaget skall dessa gödselmedel uppfylla de krav som gäller dem redan innan de befrias från tullkontroll. I praktiken innebär detta att tullen regelbundet kommer att övervaka att dessa gödselmedel uppfyller de krav som uppställts för dem och att stoppa varan tills kraven uppfylls och detonationssäkerhetsproven utförts.

I Finland har den totala halten kväve i ammoniumnitratgödselmedel för närvarande genom jord- och skogsbruksministeriets beslut begränsats till 28 procent, varav högst 14 procent får utgöras av nitratkväve. Dessutom skall tekniska kontrollcentralens utlåtande under vissa förutsättningar anskaffas angående blandgödsels brand- och detonationssäkerhet. Särskilda stadganden om fastställande av ammoniumnitratgödselmedels detonationsbenägenhet har vi för närvarande inte. Dylika gödselmedel behandlas dock i ammoniumnitratförordningen (171/84), som bl.a. innehåller stadganden om transport och lagring av dessa produkter.

Omfattandet av direktiven innebär i fråga om ammoniumnitratgödselmedel i praktiken att begränsningarna angående högsta tillåtna halten kväve i dessa gödselmedel slopas. Om gödselmedlet innehåller de krav som uppställts för det, inklusive utförda detonationssäkerhetsprov, kan det i praktiken fritt marknadsföras. I praktiken uppställer dock ammoniumnitratförordningen, som inte behöver ändras på grund av EES-avtalet, betydande begränsningar för transport och lagring av sådana ämnen.

Det föreslås att i paragrafens 3 mom. intas stadganden om de kvalitetskrav som uppställs för biprodukter som används som gödselmedel. Uppställandet av kvalitetskrav, t.ex. högsta tillåtna halten kadmium, för dessa produkter är nödvändigt av samma skäl som för övriga gödselmedel, dvs. bland annat av miljöskyddsliga skäl. Även i gällande lagstiftning ingår motsvarande krav.

6 §. *Märkning.* Enligt gällande lag skall köparen lämnas garantibevis över gödselmedlet. I garantibeviset skall ingå i lagen och förordningen stadgade uppgifter. Stadgandet är centralt för lagens syfte. Det föreslås nu att stadgandena om garantibevis ändras så att i lagen i stället för det detaljerade innehållet i garantibeviset intas endast ett stadgande om

bemyndigande att genom forskrifter på lägre nivå utfärda närmare bestämmelser om märkning.

Det föreslagna bemyndigandet ingår i paragrafens 1 mom. Enligt det bestämmer jord- och skogsbruksministeriet vilka uppgifter som skall lämnas köparen. Avsikten är att kraven skall fastställas så att de motsvarar de krav på märkning som nämns i direktiv 76/116/EEG och 80/876/EEG. Det föreslås samtidigt att garantibevisets namn ändras till varudeklaration, vilket bättre motsvarar det uttryck som används i gödselmedeldirektiven. Enligt paragrafens 1 mom. kan ministeriet även fastställa krav för biprodukter som kan användas som gödselmedel.

Paragrafens 2 mom. innehåller stadganden om märkningssätt. Stadgandet motsvarar till sina principer kraven i direktiv 76/116/EEG. Enligt stadgandet skall varudeklarationen i huvudsak tryckas på eller fästas på gödselmedelsförpackningen. Undantag utgör dock förpackningar som väger över 100 kg och varor i lösvikt, vars märkningar även kan göras i de dokument som medföljer varan, som t.ex. i följesedeln eller i forsedeln. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur märkningarna skall göras. Avsikten är att dessa föreskrifter skall följa motsvarande stadganden i direktiven.

Enligt paragrafens 2 mom. fastställer jord- och skogsbruksministeriet även hur mycket de värden som uppgetts får avvika från det värde som konstaterats vid granskningen. Toleranserna i fråga ingår i bilaga III till direktiv 76/116/EEG och avsikten är att de skall fastställas att motsvara nämnda avvikelser.

7 §. *Förpackningsbestämmelser.* Gödselmedeldirektiven innehåller flera stadganden om förpackning av gödselmedel. För att dessa stadganden skall träda i kraft föreslås att i lagens 7 § intas ett stadgande om bemyndigande att genom bestämmelser på lägre nivå meddela sådana föreskrifter. Det föreslås att jord- och skogsbruksministeriet även i detta fall skall fungera som normgivare.

3 kap. Tillverkning, marknadsföring och import av andra gödselmedel.

8 §. *Kvalitetskrav.* Paragrafen innehåller stadganden om de kvalitetskrav som uppställs på jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag,

kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat. Kraven gäller även biprodukter som kan användas som jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag eller komposteringspreparat. De krav som stadgas i lagen är av allmän karaktär och de motsvarar med obetydliga avvikelser motsvarande krav i gällande gödselmedelslag. Enligt paragrafens 2 mom. kan för dessa gödselmedel dessutom uppställas detaljerade kvalitetskrav samt särskilda kvalitetskrav genom bestämmelser på lägre nivå. Särskilda kvalitetskrav, t.ex. vad gäller kadmium, har även för närvarande uppställts på gödselmedel i fråga, däremot finns inga detaljerade kvalitetskrav för närvarande. Dylika krav är dock under beredning. Direktiven gäller inte dessa gödselmedel.

De allmänna krav som fastställs i paragrafens 1 mom. är ofarlighet, homogenitet och lämplighet för användningsändamålet. Preparaten torde därtill vad gäller användning till sina väsentliga egenskaper vara sådana som köparna i allmänhet har anledning att förutsätta i handeln med dylika varor. Med avvikelser från gällande lag kan köparen och säljaren inte överenskomma om handel med varor av annat slag. På grund av de samhällsliga intressen som regleringen omfattar måste lagstiftningen vara tvingande.

9 §. *Fastställande av typbenämningar och handelsnamn.* Enligt gällande gödselmedelslag skall tillverkare och importör av gödselmedel till statens lantbrukskemiska anstalt anmäla varans typbenämning samt underställa den och varans handelsnamn samt anteckningarna på garantibeviset anstalten för godkännande. I gödselmedelsförordningen finns detaljerade stadganden om vad som skall beaktas vid godkännande av de olika fabrikatens typbenämningar. Stadgandena gäller alla gödselmedel, inklusive gödselmedel.

Enligt förslaget tas i samband med marknadsföringen av gödselmedel i bruk en förteckning över gödselmedel, där gödselmedlens typbenämningar fastställs. Ett särskilt förfarande för fastställande behövs således inte längre. Över de övriga gödselmedel kommer det däremot inte att finnas någon förteckning, där typbenämningarna skulle fastställas, så det är skäl att för deras del bibehålla förfarandet för fastställande. Samtidigt kan man fortfarande övervaka att de typbenämningar och handelsnamn som används inte är missvisande för konsumenten. Det föreslås att förfarandet för-

enklaras från det nuvarande och att regleringsnivån överförs från förordningsnivå till bestämmelser på lägre nivå.

10 §. *Märkning.* Paragrafen innehåller motsvarande stadganden om uppgifter som lämnas köparen och sättet för lämnande av uppgifter om jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat, komposteringspreparat och biprodukter som omfattas av lagen som det föreslås att det ovan i 6 § skall stadgas om gödselmedel. Stadgandet motsvarar principerna i gällande lag, men på samma sätt som i fråga om gödselmedel föreslås det att i lagen i stället för detaljerade stadganden om märkning närmast intas stadganden om bemyndigande att på ministerienivå meddela föreskrifter i ärendet. Ministeriet meddelar även föreskrifter om hur mycket det värde som uppges på varudeklarationen får avvika från det värde som konstaterats vid en kontroll.

Det är i vissa fall svårt att påvisa hur stor verkan de här omtalade gödselmedelerna har. Därför föreslås det vidare att i lagen, vad gäller dessa preparat, intas ett stadgande enligt vilket jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda att uppgifter lämnas som inte har väsentlig betydelse för användningen av preparatet. Sådana uppgifter kan t.ex. vara uppgivande av ur praktisk synvinkel obetydligt små halter näringsämnen eller uppgivande av sådana spårämnen, vars verkan inte utan tvivel kunnat utredas. Stadgandet är nödvändigt för skyddande av konsumenten mot vilseledande uppgifter som ger fel intryck.

4 kap. Tillsyn

11 §. *Tillsynsmyndigheter.* Som tillsynsmyndighet fungerar enligt den föreslagna paragrafen jordbruksstyrelsen, i praktiken statens lantbrukskemiska anstalt, som fungerar som en del av styrelsen. Förutom jordbruksstyrelsen övervakar även tullverket importen. Den allmänna styrningen av tillverkningen och marknadsföringen av gödselmedel samt av tillsynen över dem ankommer i dess egenskap av högsta myndighet på jord- och skogsbruksministeriet.

12 §. *Auktoriserade kontrollörer och provtagare.* Jordbruksstyrelsen har i egenskap av tillsynsmyndighet i uppgift att tillse anordnandet av tillräcklig tillsyn, bl.a. utförande av nödvändiga kontroller. För kontrollerna skall jord-

bruksstyrelsen enligt paragrafens 1 mom. skriftligen auktorisera kontrollörer och provtagare för tillsynsuppgifter. Dessa utför sina uppgifter under tjänstemannaansvar. Nämda tillsynsuppgifter utgörs närmast av officiella åtgärder i anslutning till tillsynen, t.ex. provtagning och kontroll i anslutning till tillsynen. Förfarandet med ed enligt gällande lagstiftning slopas.

Förutom representanter för tillsynsmyndigheten kan i princip endast auktoriserade kontrollörer och provtagare delta i tillsynen. Om en auktoriserad kontrollör eller provtagare är förhindrad att utföra sin uppgift och även annars i undantagsfall kan även annan av jordbruksstyrelsen förordnad ojävig person eller en tullmyndighet eller polismyndighet i enlighet med de anvisningar som jordbruksstyrelsen meddelar dock sköta tillsynsuppgifter. Det föreslås att om detta stadgas i paragrafens 2 mom.

Systemet med auktoriserade kontrollörer och provtagare motsvarar gällande lagstiftning och praxis. Det finns för närvarande ca 43 auktoriserade kontrollörer och samma mängd provtagare. Kontrollörerna och provtagarna sköter i allmänhet tillsynsuppgifterna som bisyssla. Avsikten är att man i fortsättningen i större utsträckning än för närvarande skall använda landsbygdskommunernas tjänstemän, vilket dock förutsätter att dessa tjänstemän utbildas för uppgifterna samt att det finns möjligheter att köpa fördelaktigare tjänster.

13 §. *Kontroll.* Det föreslås att i paragrafen stadgas om tillsynsmyndigheternas samt de auktoriserade kontrollörernas och provtagarnas befogenheter vid tillsynen. Rätt till utförande av kontroller innehas enligt paragrafens 1 mom. av jordbruksstyrelsen samt av auktoriserade kontrollörer och provtagare. Rätten till utförande av kontroller gäller tillverkning, import, marknadsföring och överlåtelse av alla gödselafabrikat samt förvaring och transport i anknytning till dessa. Den som utför kontrollen har rätt att för tillsynen inspektera gödselafabrikat, produktions- och förpackningslokaliteter, lagrings- och försäljningsställen, transportmedel och det register om vilket stadgas i 15 §. Kontrolleringsrätten gäller inte längre näringsidkarens bokföring, eftersom det har antagits att tillräckliga uppgifter t.ex. om köp och försäljning av gödselafabrikat och råvaror till dem kan erhållas ur registret. Vid kontrollerna kan man även gratis ta nödvändiga prov av

råvaror och färdiga produkter. För anordnande av tillsynen kan jordbruksstyrelsen dessutom tillsätta provtagare på de orter till vilka gödselafabrikat importeras och en ordinarie kontrollör för en anläggning som tillverkar gödselafabrikat.

Det föreslås att jord- och skogsbruksministeriet i paragrafens 2 mom. ges normgivningsfullmakt att meddela närmare föreskrifter om kontroll, provtagning samt insändande och undersökning av prov som avses i 1 mom. Detta gäller föreskrifter av allmän karaktär om kontroller och prov, medan tillsynen i enskilda fall ankommer på tillsynsmyndigheten. Med stöd av detta stadgande bringas de gödselmedelsdirektiv om provtagning och analysering som ingår i EES-avtalet i kraft. Dessa direktiv avviker från de metoder som på basis av statens lantbrukskemiska anstalts anvisningar för närvarande används hos oss. Stadgandet motsvarar det stadgande i gällande gödselmedelslag som trädde i kraft den 1 augusti 1992.

14 §. *Anmälningsskyldighet.* För anordnande av tillsynen är det nödvändigt att tillsynsmyndigheten erhåller uppgifter om att ett företag som skall övervakas existerar och var det är beläget. Därför föreslås att i paragrafen stadgas att en näringsidkare är anmälningsskyldig i fråga om sin verksamhet. Enligt paragrafens 1 mom. skall en näringsidkare som bedriver sådan verksamhet som avses i lagen göra en skriftlig anmälan om sin verksamhet till det register som jordbruksstyrelsen för över vederbörande näringsidkare.

Om vad anmälningsskyldigheten innebär och om hur anmälan görs bestäms enligt paragrafens 2 mom. närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Avsikten är att anmälningsskyldigheten skall gälla inledande och avslutande av verksamheten samt ändringar i verksamheten. Anmälan om ett nytt företag skall ske minst en månad före den verksamhet för vilken krävs anmälan inleds och utan dröjsmål då det är fråga om avslutande av verksamheten eller ändringar i verksamheten. Anmälan om inledande av verksamheten skall bl.a. omfatta uppgifter om företagets namn, tillverknings-, försäljnings-, lagrings- och andra verksamhetsställen, uppgifter om ägaren eller innehavaren samt deras kontaktuppgifter och om verksamhetens natur (tillverkning, import, handel) samt de uppgifter som anses vara nödvändiga om de preparat som tillverkas, importeras eller säljs.

För anordnande av tillsyn över inhemsk

tillverkning föreslås det att i paragrafens 3 mom. stadgas om inspektion av en produktionsanläggning innan tillverkning av gödsel-fabrikat inleds. Enligt stadgandet skall tillverkaren åtminstone bereda jordbruksstyrelsen tillfälle att inspektera anläggningen innan verksamheten inleds.

Även med stöd av gällande gödselmedelslag förutsätts i fråga om tillverkning, import samt överlåtelse av biprodukter att motsvarande anmälningar gällande verksamheten görs. Den nu föreslagna anmälningsskyldigheten är dock mera täckande och omfattar bl.a. all verksamhet som hör till lagens tillämpningsområde, inklusive marknadsföring, och gäller förutom inledande av verksamhet även alla ändringar i den samt avslutande av verksamheten. Över anmälningarna har inte heller förts ett register med stöd av lagen, fastän de och garantibevisen i praktiken registrerats. De föreslagna ändringarna är nödvändiga på grund av ändringarna i tillsynssystemet.

15 §. *Register.* I paragrafens 1 mom. stadgas om en näringsidkares skyldighet att föra ett register över tillverkningen, marknadsföringen och importen av gödsel-fabrikat. Registret utgörs av en förteckning eller en annan motsvarande utredning varur skall framgå uppgifter som behövs för tillsynen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om innehållet i och ordnandet av registret. Avsikten är att i registret bl.a. skall ingå uppgifter om köp och försäljning av gödsel-fabrikat, köp av råvaror samt fabrikatens förvaringsställen. Även förbud som gäller fabriken skall antecknas i registret. Förslaget innebär en precisering av stadgandena om näringsidkares bokföringsskyldighet som ingår i gällande gödselmedelslag. Ändringen är nödvändig då tyngdpunkten för tillsynen övergår från övervakning på förhand till övervakning som i huvudsak sker i efterskott.

Enligt paragrafens 2 mom. skall importörer och tillverkare till jordbruksstyrelsen på det sätt som den bestämmer anmäla import- och tillverkningsmängderna för gödsel-fabrikat samt de råvarumängder som använts vid tillverkningen. Anmälningarna behövs för statistikföring samt för uppbörderna av de avgifter som stadgas nedan i 18 §. För statistikföringen torde anmälan inbegäras flera gånger per år.

16 §. *Tystnadsplikt.* Det föreslås att i paragrafen stadgas om tystnadsplikt som skall skydda näringsidkare från obehörig spridning

av uppgifter som framkommer vid kontroller och annan tillsyn. En kontrollör eller annan person som i samband med verkställande av lagen får veta en näringsidkares affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får inte utan näringsidkarens samtycke röja eller i förtjänstsyfte utnyttja vad han fått veta. Tystnadsplikten hindrar inte att uppgifter lämnas jordbruksstyrelsen, tullverket eller jord- och skogsbruksministeriet för utförande av de uppgifter som ålagts dem och inte heller för utredande av ett brott eller i samband med sökande av ändring.

17 §. *Offentliggörande av kontrollresultat.* I gällande lag stadgas om möjligheten att, om jord- och skogsbruksministeriet så bestämmer, offentliggöra de detaljerade resultaten av tillsynskontroller, även företags namn. Det föreslås nu att systemet ändras mot det öppnare så att offentliggörandet av resultaten är regelbundet. Offentliggörandet lämpar sig väl för tillsyn i efterskott och därför växer dess betydelse i och med att tillsynssystemet ändras.

Enligt förslaget offentliggör jordbruksstyrelsen resultaten enligt jord- och skogsbruksministeriets närmare föreskrifter. Avsikten är att ministeriet meddelar föreskrifter av allmän karaktär bl.a. om vilka uppgifter som skall offentliggöras samt om på vilket sätt och hur ofta de skall offentliggöras. Jordbruksstyrelsen kan naturligtvis fortfarande enligt prövning även offentliggöra statistiska uppgifter av allmän karaktär.

18 §. *Tillsynsavgifter och arvoden.* Enligt gällande gödselmedelslag uppbärs till staten av näringsidkare för kontroller, provtagning och analysering av prov avgifter, vars belopp fastställs enligt lagen om grunderna för avgifter till staten på basis av de totala kostnader som förorsakas staten av produktionen av prestationen. Ett dylikt prestationsbaserat avgiftssystem som gäller enskilda åtgärder är i praktiken inte möjligt i EG:s marknadssystem för gödselmedel, som förutsätter att kontrollerna av varor som införs till landet avskaffas och grundar sig på övervakning av tillverkning och varor på marknaden. Det är dock inte motiverat att låta samhället ensamt betala kostnaderna för tillsynen.

Det föreslås därför att man vid uppbörderna av avgifter i paragrafens 1 mom. övergår till ett system där de kostnader som förorsakas staten av genomförande av tillsynen enligt lagstiftningen uppbärs av importörer och tillverkare

av gödselafabrikat i form av avgifter som uppbärs två gånger per år, i praktiken i april och oktober. Genomförandet av tullsynen betyder härvid tagande av prov och undersökning av dessa för att utreda om fabrikaten uppfyller de krav som stadgats eller bestämts för dem. De kostnader som föranleds av tillsynens planering och av systemets upprätthållande skall falla på statens ansvar. Med produktgrupper avses i stadgandet förutom indelningen av fabrikaten i gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat även en mera detaljerad indelning inom dessa grupper, t.ex. organiska gödselmedel, oorganiska gödselmedel, gödselmedel för rumsväxter, kalkningsämnen, torvprodukter, mylla och torv. Förutom dessa avgifter kunde jordbruksstyrelsen uppbära särskilda avgifter för specialundersökningar, med vilket bl.a. avses undersökning av fabrikat som är särskilt riskfyllda eller kräver ett flertal tillsynsåtgärder.

Den sista meningen i paragrafens 1 mom innehåller en allmän hänvisning till lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). Till den del något annat inte stadgas i paragrafen, tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten och med stöd av den avgivna stadganden och bestämmelser på avgifterna. Sådana stadganden är t.ex. stadgandena om uppbörd av avgifter, dröjsmålsränta, lämnande av ringa fordringar oindrivna och andra motsvarande arrangemang. Med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten fastställer jord- och skogsbruksministeriet avgifterna.

Fastställandet av avgifternas belopp och fördelningen av dem förutsätter att kostnaderna för kontrollverksamhet och övrig tillsyn skiljs åt då totalkostnaderna för gödselmedelstillsynen uträknas. De avgifter som uppbärs utgående från tillverknings- och importmängderna uppbärs i praktiken på basis av de anmälningar om tillverknings- och importmängder som näringsidkarna med stöd av 15 § 2 mom. i denna lag inlämnar. Vid övervakningen av systemet används det register som stadgas i 14 § som hjälp.

Enligt paragrafens 2 mom. kan av jord- och skogsbruksministeriet fastställda arvoden och kostnadsersättningar för kontroll och provtagning betalas till kontrollörer och provtagare.

Avsikten är att anstaltens verksamhet samt tillsyns- och avgiftssystemet skall vidareutvecklas med beaktande av de principer som 1991

års kommitté för teknisk kontroll (kommittébetänkande 1992:30) har framlagt den 14 september 1992.

5 kap. Tvångsmedel och påföljder

19 §. *Förbud.* Enligt den föreslagna paragrafen kan jordbruksstyrelsen använda förbud som tvångsmedel vid verkställandet av lagen. Enligt paragrafens 1 mom. skall jordbruksstyrelsen förbjuda import, marknadsföring, tillverkning eller vederlagsfri överlåtelse av biprodukt som avses i 2 §, om fabrikatet inte uppfyller de krav som uppställts för det i lagen eller med stöd av den. Förbudet skall av rimlighetsskäl utfärdas på viss tid, om det är möjligt att avhjälpa den brist som det grundar sig på. Ett dylikt förbud skall omedelbart återkallas, om den brist på vilken förbudet grundar sig på har avhjälppts eller om bristen inte längre har betydelse för utfärdandet av förbud.

Beslut om förbud som myndigheters tvångsmedel är i praktiken effektiva endast om de kan verkställas omedelbart. Därför föreslås det att i paragrafens 1 mom. dessutom stadgas att ett förbud skall iakttas trots ändringssökande. För att trygga näringsidkarens ställning föreslås vidare att besvärinstansen, i praktiken högsta förvaltningsdomstolen, vid behandlingen av sökandet av ändring kan förbjuda verkställighet av beslutet eller bestämma att verkställigheten skall avbrytas.

Enligt paragrafens 2 mom. skall importören återsända gödselafabrikat som enligt 1 mom. belagts med importförbud eller förstöra det på ett sätt som jordbruksstyrelsen godkänner, om inte den brist som fabrikatet är behäftat med kan avhjälpas. I praktiken skall härvid även tullagstiftningens bestämmelser i ärendet följas.

Förslaget innebär en förenkling av stadgandena om förbud i gällande lag. Samtidigt har stadgandena jämkats så att de följer principerna i de direktiv om gödselmedel som ingår i EES-avtalet. I gällande lag finns flera stadganden om förbudande av import, tillverkning, försäljning eller överlåtande av biprodukt.

20 §. *Vite.* Det föreslås att i denna paragraf stadgas att jordbruksstyrelsen kan förelägga vite för att förstärka ett förbud som avses i 19 §. De allmänna stadgandena om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/90). Enligt lagen får den myndighet som

har förelagt ett vite, dvs. i det här fallet jordbruksstyrelsen, även döma ut det.

21 §. *Straffstadgande*. Paragrafens 1 mom. omfattar stadganden om de straff och den förverkandepåföljd som med stöd av gödselmedelslagen gäller näringsidkare. Enligt stadgandet kan påföljden av import, marknadsföring, tillverkning eller överlåtelse av gödselmedel i strid mot stadgandena i 4, 5—8 och 10 §§ eller bestämmelser som utfärdats med stöd av 5—8 och 10 §§ vara bötesstraff. Detsamma gäller försummande av kravet rörande fastställande av typbenämning och handelsnamn, lämnande av registeranmälan och upprätthållande av register som stadgas i lagens 9, 14 och 15 §§. Förutom bötesstraffet kan gödselmedel jämta förpackning eller en del därav eller värdet av dem dömas förbrutet till staten, om det inte med beaktande av omständigheterna är oskäligt. Dessa påföljder har tillsammans med de övriga påföljder som ingår i systemet ansetts vara ett tillräckligt straff för brott mot stadganden och bestämmelser i lagstiftningen. Det föreslås att brottskännetecknen för brott mot gödselmedelslagen inte längre definieras utan att de gärningar som i gällande lag anses vara brott mot gödselmedelslagen enligt den föreslagna lagen anses utgöra förseelser mot gödselmedelslagen.

I paragrafens 2 mom. stadgas om tillsynsmyndigheternas inre fördelning av behörigheten vid inlämnande av brottsanmälan. Enligt förslaget är det jordbruksstyrelsens uppgift att göra anmälan till polismyndigheten om att föra en förseelse till åtalsprövning. Anmälan behöver dock inte göras om förseelsen som helhet betraktad skall anses vara uppenbart ringa. Av tydlighetsskäl har ett omnämmande om detta intagits i stadgandet, fastän till tillsynsmyndigheternas befogenheter i allmänhet även utan särskilt bemyndigande ansetts höra rätten att överväga om det är ändamålsenligt att anmäla ringa förseelser för åtalsprövning.

I paragrafens 3 mom. hänvisas vad gäller påföljder av brott mot den i 16 § stadgade tystnadsplikten till strafflagen. I 40 kap. 5 § strafflagen (792/89) stadgas om straff som tjänstemän och offentligt anställda kan ådömas för brott mot tystnadsplikt eller brott mot tystnadsplikt av oaktsamhet. Enligt paragrafen är det straffbart att obehörigen röja eller utnyttja en sådan uppgift som man fått kännedom om i sitt anställningsförhållande och som enligt ett uttryckligt stadgande i lag inte

får yppas. Med tjänsteman förstås i strafflagen både den som står i tjänsteförhållande eller därmed jämförligt anställningsförhållande till staten och den som enligt lag eller förordning eller ett med stöd därav utfärdat förordnande utövar offentlig makt. Stadgandena om brott mot tystnadsplikten i strafflagen tillämpas således även på de med stöd av gödselmedelslagen auktoriserade kontrollörer och provtagare som inte står i anställningsförhållande till tillsynsmyndigheterna.

22 §. *Skadeståndsskyldighet*. Det föreslås att i paragrafen stadgas att den som säljer gödselmedel har så kallat objektivt ansvar för de gödselmedel som säljer. Med detta avses att säljaren förutom skador som orsakats uppsåtligt eller av vårdslöshet även skall ersätta köparen för skador som orsakats oberoende av vårdslöshet. Utan specialstadgandet skulle säljarens skadeståndsskyldighet i handel mellan näringsidkare bestämmas på basis av köplagen och i handel med konsumenter på basis av konsumentskyddslagen. I dessa lagar är skadeståndsansvar delvis oberoende av vårdslöshet och delvis beroende av vårdslöshet.

Motsvarande princip ingår även i gällande och i föregående gödselmedelslag. Stadgandet grundar sig på att den ekonomiska skadan av användningen av felaktiga produktionsförmåder kan uppgå till det mångdubbla jämfört med förmådenhetens värde och som sådan vara oskäligt svår för den enskilda odlaren att bära ensam. En sådan felaktig produkt kan dessutom skada företagets produktion och produktionsförmåga, vilket ytterligare reducerar företagarens möjligheter att bära förlusten. Säljaren kan däremot i allmänhet överföra skadan att bäras av en större grupp. Ett stort företag har möjligheter att ta riskerna i beaktande vid prissättningen av produkten samt genom att ta tillräckliga försäkringar.

Även produktansvarslagen grundar sig på ovan beskrivna princip om objektivt ansvar. Lagen gäller även gödselmedel, men den kommer till tillämpning närmast då produkten, på grund av dess bristande säkerhet, orsakat skada på en person eller på egendom som vid tiden för skadan brukade användas huvudsakligen för enskilt ändamål därför, att produkten inte varit tillräckligt säker. Ersättningskyldigheten enligt lagen täcker däremot inte skador som förorsakas egendom som används inom näringsverksamhet, som t.ex. inom ett lantbruksföretag.

6 kap. Särskilda stadganden

23 §. *Närmare stadganden.* Enligt paragrafen utfärdas närmare stadganden om verkställigheten av lagen genom förordning.

24 §. *Ikraftträdande.* Om tidpunkten för lagens ikraftträdande stadgas genom förordning.

25 §. *Övergångsstadganden.* I denna paragraf stadgas om den övergångstid som iakttas vid ibruktageandet av anmälningssystemet enligt 14 §. En näringsidkare som när den föreslagna lagen träder i kraft bedriver verksamhet som avses i lagen skall göra en i lagen avsedd anmälan inom sex månader från det lagen trätt i kraft. Däremot skall en näringsidkare som efter det att lagen trätt i kraft inleder verksamheten för vilken krävs anmälan göra anmälan enligt gällande lagstiftning. Avsikten är att anmälan om inledande av verksamhet skall göras minst en månad före verksamheten inleds.

2. Närmare bestämmelser

I denna proposition föreslås att alla stadganden under lagnivå i fortsättningen i allmänhet i stället för genom förordningar ges genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Detta är motiverat, eftersom bestämmelserna på lägre nivå närmast kommer att innehålla reglering enligt EG-direktiven av mycket teknisk natur som omfattas direkt ur direktiven. Regleringsnivån är motiverad även för att man då direktiven ändras även är tvungen att fortgående ändra Finlands motsvarande bestämmelser.

Den föreslagna lagen innehåller befogenheter att genom jord- och skogsbruksministeriets beslut bestämma om förteckningen över gödselmedel och om ansökningsförfarandet gällande den, om kraven för gödselmedels kvalitet, märkning och förpackning samt om varudeklarationernas tillåtna avvikelser från det värde som konstateras vid en kontroll. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar även närmare föreskrifter om de fakta som skall beaktas då typbenämningar och handelsnamn för jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat

fastställs. Ministeriet bestämmer även om det närmare innehållet i och uppgörandet av anmälan gällande näringsverksamhet samt om innehållet i och anordnandet av det register som upprätthålls av näringsidkaren. Dessutom meddelar ministeriet närmare föreskrifter om utförande av i lagen avsedda kontroller samt om provtagning och insändande och undersökning av prov. Ministeriet fastställer även beloppet för de avgifter som uppbärs med stöd av lagen samt de arvoden och ersättningar som betalas åt auktoriserade kontrollörer och provtagare. Jordbruksstyrelsen meddelar föreskrifter av teknisk natur om förfarandet rörande anmälan av import- och tillverkningsmängder i anknytning till statistikföring och systemet för uppbörden av avgifter.

Det föreslås att det stadgas att jord- och skogsbruksministeriet i huvudsak fungerar som normgivande myndighet. Detta är motiverat eftersom det i allmänhet inte är skäl att låta samma myndighet som tillser att lagstiftningen och på basis av den avgivna normer efterlevs även fungera som normgivande myndighet. Motsvarande princip har även 1991 års kommitté för teknisk kontroll föreslagit i sina betänkanden av den 13 december 1991 och den 14 september 1992. Kommittén ansåg att bindande normgivning gällande kontrollverksamheten skall överföras från en nivå under ministerinivå till ministeriet. Principen stöds även av de aktuella planerna om utvecklande av jordbruksförvaltningen, enligt vilka normgivningen skall koncentreras till jord- och skogsbruksministeriet. Avsikten är att motsvarande princip vad gäller jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde även skall följas vid EES-avtalets ikraftträdande i övrigt.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som EES-avtalet. Det föreslås att den tidpunkt då lagen träder i kraft bestäms genom förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Gödselmedelslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja tillgången på trygga gödselmedel av hög kvalitet som är lämpliga för växtproduktion i Finland och att se till att tillräckliga uppgifter om gödselmedel lämnas dem som köper och använder produkterna.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat i fråga om marknadsföring och import samt sådan tillverkning som sker för marknadsföring. Lagen tillämpas dessutom på överlåtelse av biprodukter som uppstår i samband med industri-, produktions- eller andra anläggningars verksamhet och som kan användas som gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödlat växtunderlag eller komposteringspreparat, även i de fall då överlåtelsen sker utan vederlag.

Denna lag tillämpas inte

1) på samhällens avloppsslam och slam från fastigheters slamavskiljare, när slammet som sådant används som gödselmedel,

2) på sådan naturlig gödsel och sådant jordförbättringsmedel som inte har behandlats tekniskt för försäljning,

3) på sådana importerade partier av jordför-

bättringsmedel och gödslade växtunderlag som väger mindre än 50 kilogram och inte är avsedda för försäljning eller

4) på gödselmedel som exporteras, med undantag av EEG-gödselmedel, eller sådant transitogods som införs till landet.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *gödselmedel* gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat samt sådana biprodukter som kan användas som gödselmedel, jordförbättringsmedel, gödlat växtunderlag eller komposteringspreparat,

2) *gödselmedel* ämnen och preparat som är avsedda att främja växters tillväxt eller att förbättra skördens kvalitet och vilkas verkan grundar sig på växtnäringens ämnen eller på andra ämnen som är nyttiga för växter, människor eller djur,

3) *EEG-gödselmedel* sådana i 2 punkten nämnda ämnen och preparat som är märkta "EEG-gödselmedel" och som uppfyller de villkor angående kvalitet, märkning, förpackning och övrigt som jord- och skogsbruksministeriet har uppställt för dylika gödselmedel,

4) *jordförbättringsmedel* ämnen och preparat som används i syfte att åstadkomma en förändring i jordens eller växtunderlagets fysikaliska, kemiska eller biologiska tillstånd för främjande av växters tillväxt eller skördens

kvalitet och vilkas verkan i huvudsak grundar sig på annat än de växtnäringsämnen som ingår i medlet,

5) *gödslat växtunderlag* ett växtunderlag i vilket tillsatts gödselmedel; med växtunderlag avses tekniskt behandlade fasta eller flytande ämnen som används som underlag vid odling av växter,

6) *kvävebakteriepreparat* en kultur av kvävebindande mikroorganismer med vilken frön eller jord behandlas för att mikroorganismerna skall kunna tillföras dem,

7) *komposteringspreparat* en produkt som är avsedd att främja nedbrytningen av komposten eller förbättra dess kvalitet och vars verkan grundar sig på de mikroorganismer eller växtnäringsämnen som ingår i produkten samt

8) *växtnäringsämnen* huvudnäringsämnen, sekundära näringsämnen och spårämnen; med huvudnäringsämnen avses kväve, fosfor och kalium, med sekundära näringsämnen kalcium, magnesium, natrium och svavel samt med spårämnen bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink.

2 kap.

Tillverkning, marknadsföring och import av gödselmedel

4 §

Förteckning över gödselmedel

Endast sådana gödselmedel som ingår i den förteckning över gödselmedel som publicerats av jord- och skogsbruksministeriet får importeras och marknadsföras samt tillverkas för marknadsföring.

I förteckningen införs de gödselmedel som ingår i bilaga I till rådets direktiv 76/116/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om gödselmedel, som nämns i bilaga II till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Jord- och skogsbruksministeriet kan på eller utan ansökan godkänna att även andra gödselmedel tas in i förteckningen, under den förutsättning att gödselmedlet är lämpligt för sitt ändamål och att det inte innehåller sådana mängder menliga eller farliga ämnen eller organismer att användning i enlighet med anvisningarna på grund därav kan skada människor, djur eller natur.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om de uppgifter som skall lämnas i

en ansökan som gäller upptagande av ett gödselmedel i förteckningen samt om det förfarande som skall iaktas vid ansökan.

5 §

Kvalitetskrav

Ett gödselmedel som importeras eller marknadsförs eller som tillverkas för marknadsföring skall uppfylla de detaljerade kvalitetskrav som jord- och skogsbruksministeriet uppställt för gödselmedlet samt de särskilda kvalitetskrav som ministeriet vid behov uppställer.

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall sådana ammoniumnitratgödselmedel som innehåller över 28 viktprocent kväve uppfylla de krav som jord- och skogsbruksministeriet uppställt för dessa gödselmedel samt innan de släpps ut i marknaden eller befrias från tullkontroll klara sådana detonationssäkerhetsprov som utförs på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov föreskrifter om kvalitetskraven för biprodukter som kan användas som gödselmedel och som avses i 2 §.

6 §

Märkning

De uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer skall skriftligen lämnas köparen i varudeklarationen för gödselmedel som importeras, marknadsförs eller tillverkas för marknadsföring. Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer också vilka uppgifter som skall lämnas mottagaren i varudeklarationen för biprodukter som kan användas som gödselmedel och som avses i 2 §.

Varudeklarationen skall tryckas på förpackningen eller fästas på den. I fråga om förpackningar som väger över 100 kilogram och varor i lösvikt kan märkningarna dock göras i de dokument som medföljer varan. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur märkningarna skall göras och bestämmer hur mycket halten av näringsämnen vid en kontroll får avvika från det värde som tillverkaren uppgett.

7 §

Förpackningsbestämmelser

De gödselmedel som importeras, marknads-

förs eller tillverkas för marknadsföring skall uppfylla de förpackningskrav som jord- och skogsbruksministeriet uppställt.

3 kap.

Tillverkning, marknadsföring och import av andra gödselafabrikat

8 §

Kvalitetskrav

Jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, komposteringspreparat, biprodukter som kan användas som sådana och kvävebakteriepreparat får inte innehålla sådana mängder menliga eller farliga ämnen eller organismer att användning i enlighet med anvisningarna på grund därav kan skada människor, djur eller natur. Dessa gödselafabrikat skall vara homogena, lämpliga för sitt ändamål samt i fråga om sammansättningen och sådana egenskaper som är viktiga för användningen, t.ex. finhetsgraden, fuktighetshalten och renheten, vara sådana som köparna i allmänhet har anledning att förutsätta i handeln med dylika varor.

Jord- och skogsbruksministeriet kan även bestämma om detaljerade kvalitetskrav och särskilda kvalitetskrav för gödselafabrikat som avses i denna paragraf.

9 §

Fastställande av typbenämningar och handelsnamn

Den som importerar eller tillverkar jordförbättringsämnen, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat eller komposteringspreparat skall innan preparatet marknadsförs sända uppgift om typbenämningen och handelsnamnet till jordbruksstyrelsen för fastställelse av dem. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om de omständigheter som skall beaktas när typbenämningen och handelsnamnet bildas och fastställs.

10 §

Märkning

De uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer skall skriftligen lämnas köparen i varudeklarationen för jordförbättringsmedel, gödslade växtunderlag, kvävebakteriepreparat och komposteringspreparat som im-

porteras, marknadsförs eller tillverkas för marknadsföring. Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer också vilka uppgifter som skall lämnas mottagaren i varudeklarationen för biprodukter som avses i 2 § och som kan användas som jordförbättringsmedel, gödlat växtunderlag eller komposteringspreparat. Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda att uppgifter lämnas som inte har väsentlig betydelse för användningen av ett preparat som avses i detta moment.

Varudeklarationen skall tryckas på förpackningen eller fästas på den. Märkningen angående preparat i lösvikt kan dock göras i de medföljande dokumenten. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur märkningen skall göras och bestämmer hur mycket halten av näringsämnen vid en kontroll får avvika från det värde som tillverkaren uppgett.

4 kap.

Tillsyn

11 §

Tillsynsmyndigheter

Den allmänna styrningen av tillverkningen och marknadsföringen av gödselafabrikat samt av tillsynen över dem ankommer på jord- och skogsbruksministeriet. Jordbruksstyrelsen utövar tillsyn över tillverkningen, marknadsföringen och importen samt över iakttagandet av denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Förutom av jordbruksstyrelsen övervakas importen av tullverket.

12 §

Auktoriserade kontrollörer och provtagare

Vid tillsynen anlitar jordbruksstyrelsen som hjälp kontrollörer och provtagare som den skriftligen bemyndigat för uppgiften. De auktoriserade kontrollörerna och provtagarna utför sina uppgifter under tjänstemannaansvar.

Om en auktoriserad kontrollör eller provtagare är förhindrad att utföra sina uppgifter, kan jordbruksstyrelsen förordna en ojävig person att tillfälligt sköta hans uppgifter. Även en tullmyndighet eller en polismyndighet kan ta

prov i enlighet med de anvisningar som jordbruksstyrelsen meddelar särskilt för varje enskilt fall.

13 §

Kontroll

Jordbruksstyrelsen samt auktoriserade kontrollörer och provtagare har rätt att inspektera gödselafabrikat, produktions- och förpackningslokaler, lagerrum och försäljningsställen, transportmedel och de register som avses i 15 § samt att gratis ta nödvändiga prov av råvaror och färdiga produkter. Jordbruksstyrelsen kan tillsätta provtagare på de orter till vilka gödselafabrikat importeras. Jordbruksstyrelsen kan dessutom tillsätta en kontrollör för en anläggning som tillverkar gödselafabrikat.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om kontroll och provtagning som avses i 1 mom. samt om insändandet och undersökningen av prov.

14 §

Anmälningssplikt

En näringsidkare som bedriver sådan tillverkning, marknadsföring eller import av gödselafabrikat som avses i denna lag samt en näringsidkare som överlåter biprodukter som avses i 2 § skall göra en skriftlig anmälan om sin verksamhet till jordbruksstyrelsen. Jordbruksstyrelsen för register över näringsidkarna med tanke på tillsynen.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om innehållet i anmälningssplikten och om hur anmälan skall göras.

En tillverkare skall bereda jordbruksstyrelsen tillfälle att inspektera produktionsanläggningen innan verksamheten inleds.

15 §

Register

En näringsidkare som bedriver tillverkning, marknadsföring eller import av gödselafabrikat eller som överlåter sådana biprodukter som avses i 2 § skall över sin verksamhet enligt denna lag föra ett register, med hjälp av vilket uppgifter som behövs för tillsynen vid behov kan utredas. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om registrets innehåll och uppläggning.

Importörer och tillverkare skall till jord-

bruksstyrelsen på det sätt som den närmare bestämmer anmäla import- och produktionsvolymerna för gödselafabrikat samt de råvarumängder som använts vid tillverkningen.

16 §

Tystnadsplikt

Den som i samband med ett uppdrag enligt denna lag har fått uppgifter om en näringsidkares affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får inte röja uppgifterna eller utnyttja dem i förtjänstsyfte, om inte den tills vars förmån tystnadsplikt stadgas samtycker till detta.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifterna lämnas ut

1) till en åklagar- eller polismyndighet för utredning av brott,

2) till en myndighet som avses i 11 § för utförande av uppgifter enligt denna lag och

3) till en myndighet som prövar besvär i ett ärende enligt denna lag.

17 §

Offentliggörande av kontrollresultat

Jordbruksstyrelsen offentliggör resultaten av tillsynskontroller. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om offentliggörandet av resultat.

18 §

Tillsynsavgifter och arvoden

För täckande av de kostnader som orsakas staten på grund av genomförande av tillsynen över att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas, uppbärs hos näringsidkare som bedriver tillverkning och import av gödselafabrikat en avgift två gånger per år. Avgiften kan bestämmas särskilt för varje produktgrupp utgående från produktions- och importvolymerna. För specialundersökningar kan jordbruksstyrelsen uppbära en särskild avgift. Angående avgifterna gäller i övrigt vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

Till de kontrollörer och provtagare som har auktoriserats av jordbruksstyrelsen kan betalas arvoden och kostnadsersättningar för kontroll och provtagning. Jord- och skogsbruksministe-

riet beslutar om betalning av arvoden och ersättningar samt om grunderna för dem.

5 kap.

Tvångsmedel och påföljder

19 §

Förbud

Jordbruksstyrelsen skall förbjuda import, marknadsföring, tillverkning eller överlåtelse av ett gödselafabrikat, om fabrikkatet inte uppfyller de krav som ställs i denna lag eller i stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag. Förbudet skall utfärdas på viss tid, om det är möjligt att avhjälpa den brist som det grundar sig på. Förbudet skall omedelbart återkallas, om den brist på vilken förbudet grundar sig har avhjälpts eller om bristen inte längre är av betydelse med tanke på förbudet. Ett förbud skall trots ändringssökande iakttas, om inte besvärinstansen förbjuder verkställighet av beslutet eller bestämmer att verkställigheten skall avbrytas.

Om importen av ett gödselafabrikat förbjuds och en brist som det är behäftat med inte kan avhjälpas, skall importören återsända gödselafabrikatet eller förstöra det på ett sätt som jordbruksstyrelsen godkänner.

20 §

Vite

Jordbruksstyrelsen kan förena ett förbud enligt 19 § med vite.

I ett beslut om föreläggande av vite får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

21 §

Straffstadgande

Den som uppsåtligt eller av grov vårdslöshet

1) importerar, marknadsför eller tillverkar för marknadsföring gödselafabrikat i strid med 4 §,

2) importerar, marknadsför, tillverkar för marknadsföring eller överläter gödselafabrikat som inte uppfyller kraven i 5—8 och 10 §§ samt i de bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem,

3) försummar att i enlighet med 9 § sända uppgift om ett gödselafabrikats typbenämning

och handelsnamn för fastställelse av dem,

4) försummar den anmälningsplikt som stadgas i 14 § eller

5) försummar att föra register enligt 15 §, skall för *förseelse mot gödselmedelslagen* dömas till böter, om inte strängare straff för förseelsen stadgas i någon annan lag. Dessutom kan gödselafabrikatet jämte förpackning eller en del därav eller deras värde dömas förbrutna till staten, om det inte är oskäligt med beaktande av förhållandena.

Jordbruksstyrelsen anmäler i stället för de myndigheter som nämns i 11 § en förseelse enligt 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte göras, om förseelsen som helhet betraktad skall anses vara uppenbart ringa.

Angående straff för brott mot tjänstemäns och offentligt anställdas tystnadsplikt stadgas i 40 kap. 5 § strafflagen.

22 §

Skadeståndsskyldighet

Säljaren skall ersätta en skada som åsamkas köparen av att en såld produkt inte uppfyller de krav som stadgats eller bestämts eller genom att produkten avviker från de uppgifter som lämnats köparen mer än vad som är tillåtet enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter. Ersättning skall betalas även om skadan inte orsakats uppsåtligt eller av vårdslöshet.

6 kap.

Särskilda stadganden

23 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs gödselmedelslagen av den 16 maj 1986 (377/86) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

25 §

Övergångsstadganden

En näringsidkare som när denna lag träder i

kraft bedriver verksamhet som avses i denna verksamhet inom sex månader från det lagen
lag skall göra anmälan enligt 14 § om sin trätt i kraft.

Helsingfors den 9 oktober 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

